

ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៥

របាយការណ៍វាយតម្លៃ

ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងទី ៤
ដែលបានទទួលពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគរបស់ IFC លើ
គណនានពង្រឹងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) (គម្រោង IFC លេខ
២៧៨២៧) និងមូលនិធិគាំទ្រផ្គត់ផ្គង់មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
ដើម្បីបំណុលអាស៊ី (MIFA) (គម្រោង IFC លេខ ៣១៤៦៧)
នៅកម្ពុជា

លេខគម្រោង IFC/MIGA: (IFC ២៧៨២៧ និង ៣១៤៦៧)

អំពីការិយាល័យ ស៊ីអេមូ

ការិយាល័យភាពអនុលោម ទីប្រឹក្សា ដោះស្រាយវិវាទ (ស៊ីអេមូ) គឺជាយន្តការគណនេយ្យភាពឯករាជ្យរបស់សាធារណរដ្ឋកម្ពុជា ហើយវាជាអង្គការ (IFC) និងទីភ្នាក់ងារធានាការវិនិយោគពាណិជ្ជកម្ម (MIGA) ដែលជាសមាជិកក្រុមធនាគារពិភពលោក។ យើងធ្វើការសម្របសម្រួលដំណោះស្រាយបណ្តឹងពីប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោងរបស់ IFC និង MIGA ដោយយុត្តិធម៌ ឥតលម្អៀង និងប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់ លើកកម្ពស់លទ្ធផលផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមនៃគម្រោងទាំងនោះ និងបង្កើនគណនេយ្យភាពសាធារណៈ និងការរៀនសូត្រនៅ IFC និង MIGA។

ស៊ីអេមូ គឺជាការិយាល័យឯករាជ្យដែលរាយការណ៍ទៅកាន់ក្រុមប្រឹក្សានាយកប្រតិបត្តិរបស់ IFC និង MIGA ដោយផ្ទាល់។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើល <http://www.CAO-ombudsman.org/about-us> ។

បញ្ជីអក្សរកាត់

CAO	Office of the Compliance Advisor Ombudsman	ការិយាល័យភាពអនុលោម ទីប្រឹក្សា ដោះស្រាយវិវាទ
IAM	Independent Accountability Mechanism	យន្តការគណនេយ្យភាពឯករាជ្យ
IFC	International Finance Corporation	សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ
KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau	
MEF	Microfinance Enhancement Facility	ឥណទានពង្រឹងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
MIFA	Microfinance Initiative for Asia (MIFA) Debt Fund	មូលនិធិកំណើនកម្ពុជា មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលអាស៊ី
MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency	ទីភ្នាក់ងារធានាការវិនិយោគពហុភាគី
MLF	Microfinance Liquidity Facility	ឥណទានសន្ទនីយភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
MFI	Microfinance institutions	គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
NAV	Net Asset Value	តម្លៃទ្រព្យសកម្មសុទ្ធ
NBC	National Bank of Cambodia	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
NPL	Non-Performing Loan	កម្មវិធីនដំណើរការ
PRASAC	KB PRASAC Bank Plc	ធនាគារ ខេប៊ីប្រាសាក់ ម.ក
SEGR	Stakeholder Engagement and Grievance Redress	ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងការដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា

១. សេចក្តីសង្ខេប

នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ បានទទួលបណ្តឹងចំនួនបួនពីបុគ្គលផ្សេងៗគ្នាចំនួនបួននាក់ ដែលសុទ្ធតែ ទាក់ទងនឹងគម្រោងតែមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអតិថិជនបន្តរបស់ IFC គឺ ធនាគារ ខេប៊ីប្រាសាក់ ម.ក។ បណ្តឹងមួយដែលត្រូវបានពណ៌នាក្នុងរបាយការណ៍នេះ ក៏ពាក់ព័ន្ធនឹងអតិថិជនបន្តរបស់ IFC គឺអិលអូអិលស៊ី (ខេមបូឌា) ភីអិលស៊ី (លេខសំណុំរឿង៖ កម្ពុជា MEF-០៤)។ បណ្តឹងក្នុងករណីនេះ ទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់ការអនុវត្តការផ្តល់កម្ចីបែបបោកបញ្ឆោតប្រព្រឹត្តិ និងបោកបញ្ឆោតក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ដែលភ្ជាប់ទៅនឹងអតិថិជនបន្តចំនួន ២ របស់ IFC គឺ ធនាគារ ខេប៊ីប្រាសាក់ ម.ក ("ប្រាសាក់") និងអិលអូអិលស៊ី ភីអិលស៊ី ("អិលអូអិលស៊ី")។ ប្រាសាក់ និងអិលអូអិលស៊ី គឺជាអតិថិជនបន្តរបស់ IFC តាមរយៈការវិនិយោគរបស់ខ្លួនលើឥណទានពង្រឹង មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) (គម្រោង IFC: MLF¹ លេខ ២៧៨២៧) និងមូលនិធិគំនិតផ្តួចផ្តើម មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបំណុលអាស៊ី (គម្រោង IFC: មូលនិធិបំណុល MIFA លេខ ៣១៤៦៧)។ ទោះបីជា ប្រាសាក់គឺជាអតិថិជនបន្តរបស់ IFC នៅពេលមានការដាក់បណ្តឹងនេះក៏ដោយ ប៉ុន្តែធនាគារនេះ បានសងកម្ចីរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី០៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤។ បច្ចុប្បន្ន ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ កំពុងអនុវត្ត ការស៊ើបអង្កេតអនុលោមភាព ទាក់ទងនឹងការអនុវត្តរបស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុចំនួន ៦ (ធនាគារ ៤ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ២) នៅកម្ពុជា។ ក្នុងនោះ គ្រឹះស្ថាន ប្រាសាក់ និង អិលអូអិលស៊ី ផងដែរ។²

ដើមបណ្តឹងបានខ្ចីប្រាក់ជាច្រើនលើកពីប្រាសាក់នៅចន្លោះឆ្នាំ ២០១២ និង ២០១៧ និង បានខ្ចីប្រាក់មួយលើកពី អិលអូអិលស៊ី ក្នុងឆ្នាំ ២០២២។ គាត់អះអាងថា កម្ចីទាំងនេះបានធ្វើឱ្យគាត់ មានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំង រួមទាំងការបាត់បង់របរចិញ្ចឹមជីវិត ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការអប់រំរបស់កូនក្មេង និងការកើនឡើងនៃបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ។ ដើមបណ្តឹង បានចោទប្រកាន់ថា ការអនុវត្តការផ្តល់កម្ចីបែបបោកបញ្ឆោតរបស់ ប្រាសាក់ និងអិលអូអិលស៊ី រួមជាមួយនឹងការគំរាមកំហែងពីបុគ្គលិក និងអាជ្ញាធរ និងយន្តការដែលគ្មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការ ស្វែងរកដំណោះស្រាយ បានបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់រូបគាត់ និងក្រុមគ្រួសារ។ នៅខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២៤ ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ បានកំណត់ថាបណ្តឹងនេះបំពេញគ្រប់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់ខ្លួន និង មានខ្លឹមសារខុសពីបណ្តឹងដែលធ្លាប់បានដាក់មកការិយាល័យ ស៊ីអេមូ។ ក្រោយការកំណត់ លក្ខណៈសម្បត្តិនៅខែ តុលា ឆ្នាំ ២០២៤ ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ បានចាប់ផ្តើមធ្វើការវាយតម្លៃលើបណ្តឹងនេះ។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការវាយតម្លៃបណ្តឹងដោយការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ដើមបណ្តឹង និងអតិថិជនបន្ត បានបង្ហាញពីចំណាប់អារម្មណ៍ចង់ចូលរួមក្នុងដំណើរការដោះស្រាយវិវាទរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងក្នុងបណ្តឹង។ នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤ ក្នុងអំឡុងពេលសកម្មភាពវាយតម្លៃ ក្រុមការងារការិយាល័យ ស៊ីអេមូ បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំរួមគ្នាជា លើកដំបូងរវាងដើមបណ្តឹង និងអិលអូអិលស៊ី ហើយភាគីទាំងពីរបានឈានដល់ និងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងដោះស្រាយពេញលេញមួយ ទាក់ទងនឹងបញ្ហាបណ្តឹងដែលទាក់ទងនឹងអិលអូអិលស៊ី។ ភាគីទាំងពីរបានឯកភាពគ្នាថា ខ្លឹមសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនោះនឹងត្រូវរក្សាជាការសម្ងាត់ ប៉ុន្តែពួកគេនឹងចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍សាធារណៈរួមគ្នាស្តីពីការចូលរួមរបស់ពួកគេ។ ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ នឹងតាមដានការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងដោះស្រាយរហូតដល់ថ្ងៃទី៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ និងអាច ពន្យារពេលតាមដានបន្ថែមទៀត។ អនុលោមតាមគោលនយោបាយរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ (កថាខណ្ឌ ៥៩ ទំព័រ ១៣)⁴ បណ្តឹងនេះនឹងត្រូវដោះស្រាយដោយមុខងារដោះស្រាយវិវាទរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ។

¹ ដើមឡើយ គម្រោងលេខ ២៧៨២៧ លេចឡើងក្នុងការបង្ហាញពីឥណទានដោយ IFC ក្នុងនាមជាឥណទានសន្ទនីយភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MLF)។ ក្រោយមក MLF ត្រូវបានប្តូរឈ្មោះទៅជាឥណទានពង្រឹងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) ហើយចាប់ពីពេលនោះមក ត្រូវបានប្តូរឈ្មោះជាមូលនិធិសកល ដែលគិតតួរពីយន្តឧប (GGSF)។ ការបង្ហាញពីឥណទានដោយ IFC: <https://disclosures.ifc.org/enterprise-search-results-home/27827>។
² ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីសំណុំរឿងនេះ អាចរកបានតាម <https://www.cao-ombudsman.org/cases/cambodia-financial-intermediaries-04>
³ កថាខណ្ឌ ៤២ (ល) នៃគោលនយោបាយ ស៊ីអេមូ ស្តីពីការទទួលយកបណ្តឹងដែលមានខ្លឹមសារផ្សេងៗគ្នា ក្នុងគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់។
⁴ គោលនយោបាយរបស់ ស៊ីអេមូ: <https://www.cao-ombudsman.org/sites/default/files/documents/CAO%20Policy/ifc-miga-independent-accountability-mechanism-cao-policy.pdf>

ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹង និងភាពចាំបាច់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ និងសង្គមដ៏រលីប ដែលប៉ះពាល់ដល់បុគ្គល និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ក្រុមការងារដោះស្រាយវិវាទនឹងដោះស្រាយបណ្តឹងនីមួយៗក្នុងចំណោមបណ្តឹងទាំង ៤ ដែលបាន ទទួលនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៤ ដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ បានឱ្យមានការរៀបចំផ្នែកភស្តុភារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការសម្របសម្រួលល្អ សម្រាប់កិច្ចប្រជុំ ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកលើភាគីទាំងអស់ និងជៀសវាងការធ្វើការងារច្រើនដែលនៅ ក្នុងដំណើរការនេះ។

របាយការណ៍វាយតម្លៃនេះបង្ហាញពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃដំណើរការវាយតម្លៃ រួមទាំងការពណ៌នាអំពីគម្រោង បណ្តឹង វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ភាគីនានា និងជំហានបន្ទាប់។

២. សាវតារ

គណនាពង្រឹងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) ៖ IFC មានទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុដោយប្រយោលជាមួយធនាគារ ខេប៊ីប្រាសាក់ ម.ក តាមរយៈការវិនិយោគរបស់ខ្លួនលើគណនាពង្រឹងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) (គម្រោង IFC: MLF លេខ ២៧៨២៧)។ MEF គឺជាកម្មវិធីសន្ទនីយភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុសកល ដែលផ្តល់ឱ្យដើមឡើងដោយ IFC ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាណ្លីម៉ង់ KfW និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អូទ្រីស (OeEB)^៥ ដើម្បី ឆ្លើយតបនឹងវិបត្តិសន្ទនីយភាពឆ្នាំ២០០៨/២០០៩។ MEF មានគោលបំណងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរយៈពេលខ្លី និងមធ្យមដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទូទាំងពិភពលោក ដែលកំពុងជួបប្រទះការលំបាកក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានទីផ្សារ។ IFC បានវិនិយោគ ១៥០ លានដុល្លារអាមេរិកលើភាគហ៊ុនប្រភេទ B ដែលនាំឱ្យមានការកាន់កាប់មូលធនក្នុង MEF ចំនួន ២១,៦%។ ការវិនិយោគនេះត្រូវបានអនុម័តនៅឆ្នាំ២០០៩ និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា FI ក្រោមគោលនយោបាយចីរភាពឆ្នាំ២០០៦ របស់ IFC។

កិច្ចត្រឹមថ្ងៃទី ១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០២៤ MEF ត្រូវបានប្តូរឈ្មោះទៅជាមូលនិធិសកលដែលគិតគូរពី យេនឌ័រ (GGSF) ដើម្បីលេចការផ្លាស់ប្តូរអាណត្តិដែលផ្តោតសំខាន់លើការវិនិយោគដែលគិតគូរពីយេនឌ័រ និងហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការទទួលខុសត្រូវ។ ក្នុងចំណោមភាគហ៊ុន ១៥០ លានដុល្លាររបស់ខ្លួននៅក្នុង MEF IFC បានបង្កើត ៨០ លានដុល្លារជាភាគហ៊ុនក្នុង GGSF និងបានទទួលការទូទាត់សងចំនួន ៧០ លានដុល្លារ។ បច្ចុប្បន្ន IFC កាន់កាប់មូលធន ២៣,១% ក្នុង GGSF ជាមួយនឹងម្ចាស់ភាគហ៊ុនផ្សេងទៀត គឺ KfW (ដែលគ្រប់គ្រងការវិនិយោគភាគហ៊ុនថ្មីផ្ទៃក្នុងពីក្រសួងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៃសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់ “BMZ”) និង OeEB។

ប្រាសាក់ បានទទួលកម្ចីចំនួន ៨ លានដុល្លារអាមេរិកពី MEF និងបានសងកម្ចីនេះនៅថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៤ (រូបភាពទី ១៖ ទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ IFC ជាមួយប្រាសាក់)។ ប្រាសាក់^៦ គឺជាក្រុមហ៊ុនបុគ្គលម្ចាស់របស់ធនាគារ ខេប៊ីគូកមីន កូរ៉េ ដែលជាធនាគារពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា បង្កើតឡើងតាមរយៈការច្របាច់បញ្ចូលគ្នាដោយជោគជ័យ រវាងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រាសាក់ ម.ក និងធនាគារខេប៊ីគូកមីន កម្ពុជា ម.ក។ ប្រាសាក់ ទទួលបាន អាជ្ញាប័ណ្ណពាណិជ្ជកម្មពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC) និងបានទទួលការអនុម័តជាផ្លូវការពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (MoC) នៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជាសម្រាប់ការធ្វើប្រតិបត្តិការធនាគារនៅខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣។ ពីមុន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រាសាក់ ម.ក គឺជាអតិថិជនផ្ទាល់របស់ IFC តាមរយៈកម្ចីចំនួនពីរ^៧ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីគាំទ្រការពង្រីកមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ប្រាសាក់ វិស័យកសិកម្ម និងផល បត្ររបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។ IFC បានចាកចេញពីការវិនិយោគទាំងនេះនៅខែតុលា

⁵ <https://disclosures.ifc.org/project-detail/SPI/27827/ifc-mlf>

⁶ MEF គឺជាឧបករណ៍ពិសេសមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅ Luxembourg. Webpage: <https://www.meffund.com/mission.php>

⁷ <https://www.kbprasacbank.com.kh/en/bank-overview/profile/>

⁸ <https://disclosures.ifc.org/project-detail/SII/36280/prasac-sr-loan-3>; and <https://disclosures.ifc.org/project-detail/SII/38235/prasac-ab-loan>

ឆ្នាំ២០២០ និងខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។ ប្រតិបត្តិការទូទាត់សងដោយអតិថិជនបន្ត បានធ្វើឡើងនៅ ផ្នែកកាលកំណត់លក្ខណៈសម្បត្តិដោយការិយាល័យ ស៊ីអេស។

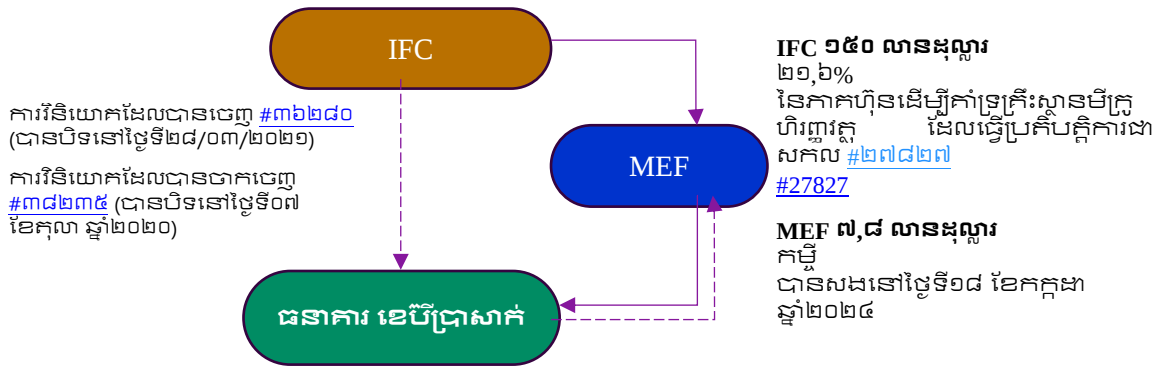
មូលនិធិកំណត់ទុនដើម្បីគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបំណុលអាស៊ី (MIFA)៖ MIFA ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយ IFC, KfW និង BlueOrchard Finance ដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់អ្នកខ្ចីខ្នាតតូច និងគ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាបនៅអាស៊ីបូព៌ា អាស៊ីទក្សិណ និងអាស៊ីកណ្តាល (គម្រោង IFC MIFA លេខ ៣១៤៦៧)។ យោងតាមការបង្ហាញព័ត៌មានដោយ IFC “MIFA ១) ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានបំណុលផ្អែកតាម ទីផ្សារ ដោយផ្ដោតលើហិរញ្ញប្បទានជាប្រភេទបំណុលតូច និងរយៈពេលវែង ដល់អង្គភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលបម្រើអាជីវកម្មខ្នាតតូច (“គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ” ឬ “MFIs”) ដោយផ្ដោតលើការគ្របដណ្តប់ទៅដល់ MFIs តូចៗ និងមានការអភិវឌ្ឍកិច្ចកម្រិត ២) ជួយបង្កើតមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឱ្យក្លាយទៅជាប្រភេទទ្រព្យសកម្មមួយ ជាមួយវិនិយោគិនធំៗ និងប្រើប្រាស់មូលនិធិម្ចាស់ជំនួយ ជាមួយនឹងដើមទុនឯកជន និង ៣) គាំទ្រការកសាងសមត្ថភាពក្នុងចំណោមអង្គភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលបម្រើអង្គភាពខ្នាតតូច”។ BlueOrchard គឺជាទីប្រឹក្សាការវិនិយោគសម្រាប់មូលនិធិនេះ។ មូលនិធិនេះគឺជាមូលនិធិវិនិយោគជាជម្រើសដែលត្រូវ បានគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង។ IFC បានអនុម័តការវិនិយោគចំនួន ២០ លានដុល្លារអាមេរិកលើភាគហ៊ុន mezzanine នៅឆ្នាំ២០១២ និងកាន់កាប់ភាគហ៊ុន ១០,២៦% នៅក្នុង MIFA។ ការវិនិយោគនេះ ត្រូវបានអនុម័តនៅឆ្នាំ២០១២ និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា FI ក្រោមគោលនយោបាយចីរភាពឆ្នាំ២០០៦ របស់ IFC។

អិលអូអិលស៊ី បានទទួលកម្ចីចំនួន ៩ លានដុល្លារអាមេរិកពីមូលនិធិ MIFA ដែលមានកាលវេលា នៅឆ្នាំ២០២៦ (រូបភាពទី ២ ៖ ទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ IFC ជាមួយ MIFA និងអិលអូអិលស៊ី)។ គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពវិនិយោគិនសម្រាប់មូលនិធិបំណុល MIFA បានបង្ហាញថា អិលអូអិលស៊ី ស្ថិតក្នុងចំណោមគ្រឹះស្ថាន ៥ ដែលមានស្ថានភាពជំពាក់មិនទាន់សង (outstanding position) មូលនិធិ MIFA ច្រើនជាងគេ ដោយមានភាគរយ NAV ៣,៩%^{១០}។ ពីមុន អិលអូអិលស៊ី គឺជាអតិថិជនបន្ត របស់ IFC តាមរយៈមូលនិធិ MEF។ ទោះយ៉ាងណា កម្ចីនេះត្រូវបានសងដោយ អិលអូអិលស៊ី នៅថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៤។

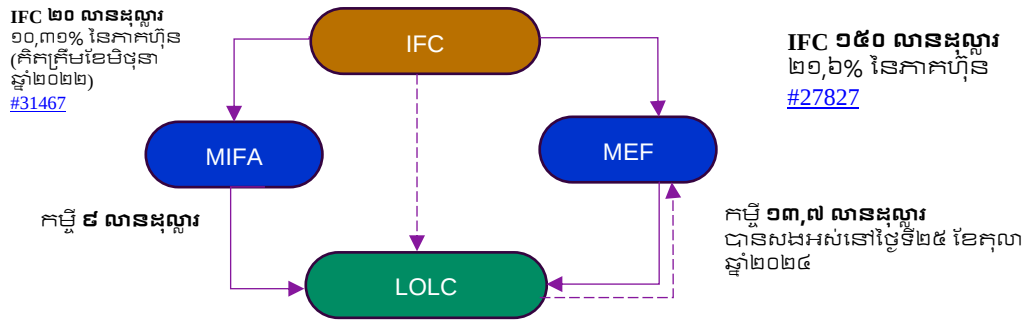
អិលអូអិលស៊ី^{១១} គឺជាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣ ពី នាការជាតិនៃកម្ពុជា។ អិលអូអិលស៊ី ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩៤ ក្នុងនាម ជាកម្មវិធីគណនេយ្យដែលគ្រប់គ្រងដោយអង្គការមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ Catholic Relief Service និងបានចុះបញ្ជីជាធនាគារភូមិ (ខេមបូឌា) អិលធីឌី (TPC) នៅឆ្នាំ២០០២។ នៅឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារភូមិ (ខេមបូឌា) អិលធីឌី បានប្តូរឈ្មោះទៅជា អិលអូអិលស៊ី (ខេមបូឌា) ភីអិលស៊ី។ ពីមុន អិលអូអិលស៊ី គឺ ជាអតិថិជនផ្ទាល់របស់ IFC តាមរយៈកម្ចីដើម្បីគាំទ្រសហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម ក្នុងវិស័យកសិកម្ម (គម្រោង IFC ៣៤៤២២)។ IFC បានចាកចេញពីគម្រោងនេះនៅឆ្នាំ២០១៧។

⁹ <https://disclosures.ifc.org/project-detail/SPI/31467/mifa-debt-fund>
¹⁰ https://www.blueorchard.com/wp-content/uploads/report/mifa/MIFA_InvestorUpdate.pdf
¹¹ <https://www.lolc.com.kh/en/an-overview-en>

រូបភាពទី ១: ទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ IFC ជាមួយប្រាសាត់

រូបភាពទី ២: ទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ IFC ជាមួយ អិលអូអិលស៊ី

៣. គោលបំណង និងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ

៣.១ គោលបំណងនៃការវាយតម្លៃ

គោលបំណងនៃដំណើរការវាយតម្លៃរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ គឺដើម្បីបង្កើតការយល់ដឹងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអំពីបញ្ហា និងក្តីកង្វល់ដែលបានលើកឡើងដោយដើមបណ្តឹង ប្រមូលព័ត៌មានស្តីពីទស្សនៈយល់ឃើញ របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ និងកំណត់ថាតើដើមបណ្តឹង និងអតិថិជនបន្តរបស់ IFC មានបំណងចង់បន្តដំណើរការដោះស្រាយវិវាទដែលសម្របសម្រួលដោយការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ ឬតើបណ្តឹងនេះត្រូវបានដោះស្រាយដោយមុខងារអនុលោមភាពរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ សម្រាប់ការវាយតម្លៃស្តង់ដារអនុវត្តន៍ការងាររបស់ IFC (សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ ក សម្រាប់ដំណើរការដោះស្រាយបណ្តឹងរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ)។

ដំណើរការវាយតម្លៃរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ មិនរួមបញ្ចូលការវិនិច្ឆ័យលើលក្ខណៈ សម្បត្តិរបស់បណ្តឹងនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ដំណើរការព្យាយាមស្វែងយល់ពីទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ភាគីនានា និងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយផ្អែកលើព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយស្តីពីរបៀបដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើង។

៣.២ វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ

រូបភាពទី ៣ បង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រ និងអភិក្រមដែលត្រូវអនុវត្តនៅ ក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ។

រូបភាពទី ៣៖ ដំណើរការវាយតម្លៃរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ

ការវាយតម្លៃត្រូវបានធ្វើឡើងដោយក្រុមវាយតម្លៃនៃការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ ដោយមានការគាំទ្រពីអ្នកបកប្រែក្នុងស្រុកនៅកម្ពុជា ដែលបានជួយដល់ការបកប្រែឯកសារ និងការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ជាភាសាខ្មែរ ទៅតាមតម្រូវការ។ ក្រុមការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ និងអ្នកបកប្រែបានប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយភាគីនានា និងប្រមូលព័ត៌មាន តាមរយៈកិច្ចសន្ទនាស៊ីជម្រៅតាមអនឡាញ និងការចុះបេសកកម្មទៅទីតាំង នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៤។

៤. ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ដើមបណ្តឹង¹²

ដើមបណ្តឹងបានទទួលកម្ចីជាច្រើនដងពីប្រាសាក់ នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១២ និង២០១៧ និងកម្ចីមួយពី អិលអូអិលស៊ី នៅឆ្នាំ២០២២។ គាត់បានប្រកាន់ថា កម្ចីទាំងនេះបានបង្កការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងលើរូបគាត់ រួមទាំងការបាត់បង់របរចិញ្ចឹមជីវិត ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអប់រំរបស់កូនៗ និងបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែម។ ដើមបណ្តឹងអះអាងថា គាត់បានរងគ្រោះដោយការអនុវត្តការផ្តល់កម្ចីបែប កេងប្រវ័ញ្ច និងបោកប្រាស់ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់របស់ប្រាសាក់ និង អិលអូអិលស៊ី ដែលរួមមានការកំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យពីបុគ្គលិករបស់ប្រាសាក់ និង អិលអូអិលស៊ី ដោយសារតែគាត់គ្មានលទ្ធភាពសង និងយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខដែលគ្មាន ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយកង្វល់របស់គាត់។ បញ្ហាដែលដើមបណ្តឹងបានលើកឡើងក្នុងបណ្តឹងរបស់គាត់ និងបានចែករំលែកដោយផ្ទាល់ជាមួយក្រុមការងារតម្លៃនៃការិយាល័យ ស៊ីអេស មានពន្យល់ដូចខាងក្រោម។

ជីវភាពធ្លាក់ចុះ

ដើមបណ្តឹងបានពន្យល់ថា គាត់បានខ្ចីប្រាក់ជាច្រើនដងពីប្រាសាក់ និង អិលអូអិលស៊ី ដើម្បីគាំទ្រអាជីវកម្មកសិកម្មរបស់គាត់។ ទោះយ៉ាងណា តាមការអះអាងរបស់ដើមបណ្តឹង គាត់បានជួបប្រទះការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងខ្លាំងដោយសារតែកម្ចីទាំងនេះ ដែលកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងដោយសារផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិកូវីដ-១៩។ គាត់បានឱ្យដឹងថា គាត់បាត់បង់ការងារនៅក្រុមហ៊ុនមួយ ហើយអាជីវកម្មលក់គ្រឿងទេសរបស់ភរិយាគាត់មិនអាចរកប្រាក់ចំណូលបានគ្រប់គ្រាន់ដោយសារការបិទខ្ទប់។ គាត់បានពន្យល់បន្ថែមទៀតថា ២០២៣ គឺជាឆ្នាំដែលគ្រួសារគាត់ មានការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុខ្លាំងបំផុត ដោយសារពួកគាត់គ្មានចំណូល និងមិនអាចទូទាត់សងធនាគារបាន។ លើសពីនេះទៀត ភាពរាំងស្ងួតនៅឆ្នាំ២០២៣ បានធ្វើឱ្យស្ថានភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ដោយបានប៉ះពាល់បន្ថែមទៀតដល់ប្រាក់ចំណូលពីកសិកម្មរបស់គាត់។ ដើមបណ្តឹងបានរាយការណ៍ពីការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់គ្រួសាររបស់គាត់ រួមទាំងភាពតានតឹងដោយសារការបាត់បង់ផ្ទះសម្បែង ប្រសិនបើគាត់មិនអាចសងបំណុលបាន។ ដើមបណ្តឹងក៏បានកត់សម្គាល់ផងដែរថា ប្រវត្តិឥណទានរបស់គាត់គឺមិនល្អទាល់តែសោះ ដែលធ្វើឱ្យគាត់ កាន់តែពិបាកទទួលបានឥណទាននាពេលអនាគត។

ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការអប់រំរបស់កូន

យោងតាមដើមបណ្តឹង ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុដ៏លំបាករបស់គ្រួសារបានបង្ខំឱ្យកូនៗរបស់គាត់បោះបង់ការសិក្សា ដើម្បីជួយរកប្រាក់សងបំណុលគេ។ តាមការអះអាង កូនៗរបស់ដើមបណ្តឹងបានឈប់រៀន និងចាប់ផ្តើមធ្វើការ ដើម្បីអាចជួយរកចំណូលផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ។

¹² ដើមបណ្តឹងមិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងការិយាល័យ ស៊ីអេស ដើម្បីផ្តល់មតិយោបល់លើការពិនិត្យអង្គហេតុឡើយ។

ការគំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យ

ដើមបណ្តឹងបានរៀបរាប់លម្អិតអំពីឧប្បត្តិហេតុជាច្រើននៃការគំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យ ការបំភិតបំភ័យ និងការបរិហារកេរ្តិ៍ដោយបុគ្គលិកប្រាសាទ និង អិលអូអិលស៊ី។ គាត់អះអាងថា មន្ត្រីគណនារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានមកផ្ទុះរបស់គាត់ជាក្រុមៗ ដើម្បីបំភិតបំភ័យរូបគាត់ និងបាននិយាយជាសាធារណៈអំពីស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការលំបាករបស់គាត់ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសរបស់គាត់ក្នុងសហគមន៍។ ពួកគេក៏បានបំភិតបំភ័យអ្នកធានាកម្ម និងសាក្សីរបស់គាត់ និងបានរាយការណ៍ករណីរបស់គាត់ទៅអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានផងដែរ។ លើសពីនេះទៀត ដើមបណ្តឹងបានពិពណ៌នាអំពីករណីដែលមន្ត្រីគណនាបានប្រើពាក្យសម្តីអសុរោះ និង ប្រព្រឹត្តដោយគ្មានការគោរពមកលើរូបគាត់ ព្រមទាំងដាក់សម្ពាធបួសបោក ដើម្បីបង្ខំឱ្យគាត់សងប្រាក់។ គាត់បានចែករំលែកជាមួយការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ ថា គាត់មានអារម្មណ៍ថាត្រូវបានគេបោកប្រាស់ និងបរិហារកេរ្តិ៍ដោយសកម្មភាពទាំងនេះ ជាពិសេសដោយសារបុគ្គលិកប្រាសាទ បានណែនាំឱ្យគាត់លក់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គាត់ និងខ្ចីប្រាក់បន្ថែមពីអ្នកចងការប្រាក់ក្រៅផ្លូវការ ដើម្បីសងប្រាក់ដែលគាត់ជំពាក់ប្រាសាទ និងសម្រាប់ជាបុរេលក្ខខណ្ឌក្នុងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ កម្ចីឡើងវិញ។

នៅពេលគាត់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ ដើមបណ្តឹងបានស្នើសុំឱ្យរក្សាព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ជាការសម្ងាត់ដោយសារការគំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យ។ ទោះយ៉ាងណា គាត់បានយល់ព្រមបង្ហាញព័ត៌មានរបស់គាត់ និងព័ត៌មានលម្អិតនៃបណ្តឹងប្រឆាំងប្រាសាទ និង អិលអូអិលស៊ី ក្នុងអំឡុងដំណើរសួរដេញដោលតាមរយៈការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤។

បន្តកហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀត

ដើមបណ្តឹងបានប្រកាន់ថា ការគំរាមកំហែង ការបំភិតបំភ័យ និងការដាក់សម្ពាធឱ្យសងបំណុល ធ្វើឱ្យគាត់មានអារម្មណ៍ថាត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យខ្ចីប្រាក់បន្ថែមពីអ្នកចងការប្រាក់ក្រៅផ្លូវការ ដើម្បីសងប្រាក់ដែលគាត់ជំពាក់ប្រាសាទ និង អិលអូអិលស៊ី ហើយវាបានធ្វើគាត់ ឱ្យមានបំណុលកាន់តែច្រើន។ គាត់និយាយថា គាត់បានខ្ចីប្រាក់ពីអ្នកចងការប្រាក់ក្រៅផ្លូវការចំនួន ៦ នាក់ដែលយកអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ ដើម្បីសងបំណុលទាំងនេះ។ គាត់បានដាក់ម៉ូតូ និងកាតាគ្រីម៉ូតូ ជា ទ្រព្យបញ្ចាំ។ ដើមបណ្តឹងបានពន្យល់ថា ដោយសារតែកម្រិតបន្ថែមទាំងនេះ បំណុលសរុបរបស់គាត់បានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង និងបង្កកាន់តែច្រើនឡើង ដោយសារការកើនឡើងនៃ ការប្រាក់លើកម្ចីទាំងអស់របស់គាត់។ គាត់ជឿថា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុគួរតែបានផ្តល់ដំបូន្មាន និងការគាំទ្រល្អៗជាងនេះដល់រូបគាត់ ជាជាងប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រគំរាមកំហែង និងដាក់សម្ពាធ។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអស់របស់ក្នុងការដោះស្រាយស្ថានភាពនេះ

ដើមបណ្តឹងបានពន្យល់ថា គាត់បានស្នើសុំរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញ ដោយសារតែការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់គាត់។ នៅខែតុលា ឆ្នាំ២០២៣ ប្រាសាទបានយល់ព្រមរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញ ប៉ុន្តែលក្ខខណ្ឌគឺមិនសូវច្បាស់លាស់ និងគ្មានការ ពន្យល់ឱ្យគាត់បានយល់ច្បាស់។ យោងតាមដើមបណ្តឹង ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញ បានបណ្តាលឱ្យមានការបង្កការប្រាក់ ដែលត្រូវបានបន្ថែមទៅលើប្រាក់ដើម។ បន្ថែមលើនេះ អត្រាការប្រាក់ត្រូវបានបង្កើនពី ០,៩០% ទៅ ០,៩៥% ជាជាងថយចុះ ដូចអ្វី ដែលគាត់រំពឹងទុកពីការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញនេះ។ គាត់និយាយថា ក្រោយមក គាត់បានរកឃើញថា ការបង់ប្រាក់ប្រចាំខែដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញ គ្របដណ្តប់តែការប្រាក់ប៉ុណ្ណោះ មិនមែនប្រាក់ដើមទេ ផ្ទុយពីអ្វីដែលគាត់ត្រូវបានគេប្រាប់ពីដំបូង។ តាមគំនិតរបស់ដើមបណ្តឹង ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញនេះមិនស្របទៅនឹងការរំពឹងទុករបស់គាត់ឡើយ ព្រោះមានការ បង្កើនអត្រាការប្រាក់ ហើយការប្រាក់បង្កត្រូវបានបន្ថែមទៅលើប្រាក់ដើម។ គាត់បានជឿថា ការបង់ប្រាក់ប្រចាំខែរបស់គាត់នឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយ ប៉ុន្តែគាត់មិនបានដឹងថា ការបង់ប្រាក់ថ្មីគ្របដណ្តប់តែលើការប្រាក់នោះទេ ដែលបញ្ចប់បន្ត គាត់ចាត់ទុកថា នោះជាលក្ខខណ្ឌមិន អនុគ្រោះ។

៥. ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់អភិវឌ្ឍន IFC/MIGA និង/ឬអភិវឌ្ឍនបន្ត

ក្នុងអំឡុងដំណាក់កាលវាយតម្លៃ ការិយាល័យ ស៊ីអេស បានចូលរួមជាមួយតំណាងរបស់ MEF និង MIFA និងជាមួយអភិវឌ្ឍនបន្តរបស់ IFC គឺប្រាសាក់ និងអិលអិលស៊ី។ អ្នកគ្រប់គ្រងមូលនិធិរបស់ MEF និង MIFA បានបង្ហាញពីការយល់ដឹង និងការគាំទ្ររបស់ពួកគេចំពោះដំណើរការរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេស និងបានជួយក្រុមវាយតម្លៃនៃការិយាល័យ ស៊ីអេស ក្នុងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយប្រាសាក់ និង អិលអិលស៊ី។

ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ប្រាសាក់

ឆ្លើយតបទៅនឹងក្តីកង្វល់ដែលបានលើកឡើងដោយដើមបណ្តឹងទាក់ទងនឹងការកំរាមកំហែង និងការបំភិតបំភ័យ ប្រាសាក់បានថ្លែងថា វាជាការលំបាកក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហានេះដោយមិនមានព័ត៌មានលម្អិតស្តីពីស្ថានភាពរបស់អ្នកខ្ចីម្នាក់ៗ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ទាក់ទងនឹងបញ្ហានៃការអនុវត្តការផ្តល់កម្ចី និងការប្រមូលប្រាក់បែបកេងប្រវ័ញ្ច ប្រាសាក់បានផ្តល់ការពន្យល់ដូចខាងក្រោមអំពីគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីរបស់ខ្លួន។

គោលនយោបាយស្តីពីការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញ

ប្រាសាក់បានចែករំលែកជាមួយការិយាល័យ ស៊ីអេស ថា គោលនយោបាយរបស់ខ្លួនអនុញ្ញាតឱ្យមានការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញជាមួយអ្នកខ្ចី។ បច្ចុប្បន្ន ផលបត្រកម្ចីរបស់ពួកគេប្រមាណ ៩,៤% ស្មើនឹងប្រហែល ៣៧.០០០ កម្ចី ត្រូវបានរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ។ ប្រាសាក់បានធានាចំពោះការិយាល័យ ស៊ីអេស ថា ដំណើរការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញនេះអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC) និងបានពន្យល់ថា ចំណុចសំខាន់ៗនៃការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញរួមមានការពន្យារពេលសង ដែលកម្ចីត្រូវបានពន្យារពេលពីរឆ្នាំ ហើយក្នុងអំឡុងពេលនោះ អ្នកខ្ចីបង់តែការប្រាក់ ចំណែក ថ្លៃពិន័យទាំងអស់ត្រូវបានលើកលែង។ ប្រាសាក់បានថ្លែងទៀតថា ក្រោយអំឡុងពេលនោះ អ្នកខ្ចីចាប់ផ្តើមបង់ទាំងប្រាក់ដើម និងការប្រាក់ ក្រោមការរំពឹងថា ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចប្រសើរឡើង។ ប្រាសាក់ក៏បានសង្កត់ធ្ងន់ផងដែរថា ជាទូទៅ សំណើសុំរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញត្រូវបានទទួលយក ទោះបីជាកម្ចីដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាកម្ចីមិនដំណើរការ (NPLs) មិនមែនជា គោលដៅសម្រាប់ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញក៏ដោយ។ យោងតាមប្រាសាក់ ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកខ្ចីអាចបដិសេធមិនសងប្រាក់កម្ចីរបស់ពួកគេ ដែលខុសពីដំណើរការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធកម្ចីឡើងវិញ។

ប្រាសាក់បានថ្លែងថា នៅក្នុងពេលមានការលំបាកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច អ្នកខ្ចីមានជម្រើសក្នុងការចរចាសងខណ្ឌទូទាត់សងជាមួយមន្ត្រីឥណទានរៀងៗខ្លួន ដែលត្រូវបានកែសម្រួលទៅតាមសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់ពួកគេ។ ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីមិនអាចធ្វើការទូទាត់សងលើសពី ១៧៩ ថ្ងៃ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេនឹង ត្រូវបានលើកមកពិភាក្សាទៅតាមករណីនីមួយៗជាមួយបុគ្គលិកប្រាសាក់ ដើម្បីស្វែងរកជម្រើសបន្ថែម។ ដំណើរការប្រមូលប្រាក់កម្ចីរបស់ប្រាសាក់ រួមមានការទៅជួបអ្នកខ្ចីដោយផ្ទាល់ ដើម្បីស្វែងយល់ពីការលំបាករបស់ពួកគេ និងដើម្បីផ្តល់ជម្រើសរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ឬដំណោះស្រាយតាមរយៈការចរចាផ្សេងទៀត។

ការវាយតម្លៃកម្ចី និងទ្រព្យបញ្ចាំ

ប្រាសាក់បានពន្យល់ថា ដំណើរការវាយតម្លៃកម្ចីរបស់ខ្លួន រួមមានការវាយតម្លៃទាំងសមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់អ្នកខ្ចី និងទ្រព្យបញ្ចាំដែលបានផ្តល់។ ខណៈដែលកម្ពុជាដាក់ឱ្យដំណើរការ "និរន្តរៈទ្រព្យបញ្ចាំ" ដែលជាទូទៅ គ្រឹះស្ថាន មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្នែកលើទ្រព្យបញ្ចាំសម្រាប់ការអនុម័តកម្ចី ប្រាសាក់ផ្តោតអាទិភាពលើ សមត្ថភាពទូទាត់សងរបស់អ្នកខ្ចី នៅពេលអនុម័តកម្ចី។ ប្រាសាក់បានគូសបញ្ជាក់ថា ពួកគេទទួលយកទ្រព្យបញ្ចាំដ៏ធ្ងន់ធ្ងរពីរប្រភេទ គឺប្លង់ "ទន់" និងប្លង់ "រឹង"។ ប្លង់ ទន់ត្រូវបានវាយតម្លៃស្មើនឹង ៣៥% នៃតម្លៃដី ចំណែកប្លង់រឹងត្រូវបានវាយតម្លៃរហូតដល់ ៥០% នៃតម្លៃដី។ ជាទូទៅ ការវាយតម្លៃទ្រព្យបញ្ចាំត្រូវបានវាយតម្លៃដោយមន្ត្រីឥណទានរបស់ប្រាសាក់ ទោះបីជានៅតំបន់ខ្លះ ស្ថាប័នតតិយជនអាចធ្វើការវាយតម្លៃនេះក៏ដោយ។ ប្រាសាក់បានពន្យល់ថា

ពួកគេមិនរឹបអូសទ្រព្យបញ្ចាំទេ ព្រោះ
 មានតែគុណការទេដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការរឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវបានប្រើជាទ្រព្យបញ្ចាំ។
 ទ្រព្យបញ្ចាំត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាចម្បងជាឧបករណ៍ដាក់ពិន័យដើម្បីធានាការទូទាត់សង។

បណ្តឹងតវ៉ារបស់អ្នកខ្ចី និងការដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា

ប្រាសាត់បានចែករំលែកជាមួយក្រុមវាយតម្លៃនៃការិយាល័យ ស៊ីអេម ថា ពួកគេផ្តល់បណ្តាញ
 ជាច្រើនសម្រាប់ឱ្យអ្នកខ្ចីដាក់បណ្តឹងតវ៉ា រួមទាំងបណ្តាញទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍ និងគណនី Facebook។
 នៅពេលទទួលបានបណ្តឹងតវ៉ា វាត្រូវបានបញ្ជូនទៅផ្នែកទំនាក់ទំនងអភិវឌ្ឍន៍ និងបន្ទាប់មក បញ្ជូន
 ទៅនាយកធនាគារ។ បន្ទាប់មក នាយកធនាគារជូនដំណឹងទៅមន្ត្រីគណនា ដែលនឹងចុះជួបអ្នកខ្ចី
 ដើម្បីវាយតម្លៃស្ថានភាពជាក់ស្តែង។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកអប់រំ

ប្រាសាត់បានថ្លែងថា	ក្រៅពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការរៀបចំវចនាសម្ព័ន្ធ
និងការប្រមូលកម្មវិធីរំលឹក	ពួកគេក៏ចូលរួមក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមអប់រំ
និងការកសាងសមត្ថភាពផងដែរ។	យោងតាមប្រាសាត់ ពួកគេបានចូលរួមជាមួយ
សមាគមធនាគារនៅកម្ពុជា និងសមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា	ដើម្បីរៀបចំការបណ្តុះបណ្តាល
និងសិក្ខាសាលា ជាមួយស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ	និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីជួយអ្នកខ្ចីបង្កើន
ជំនាញគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ	ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងរបៀបប្រើប្រាស់កម្មវិធីធនាគារ
ឬគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។	

ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ អិលអូអិលស៊ី

អិលអូអិលស៊ី បានគូសបញ្ជាក់ពីដំណើរការអាជីវកម្មជាក់ស្តែងរបស់ពួកគេ ដែលមានសមាសភាគសំខាន់ៗដូចតទៅ៖ i) ការចូលរួមជាមួយអ្នកផ្តល់កម្ចី (ការវិនិយោគ និងការត្រួតត្រីត្រូវដោយ MEF និង MIFA) ii) ការតាមដានការប្រើប្រាស់ចំណូលពីកម្ចី (loan proceeds) iii) ការធានាការអនុវត្តល្អបំផុត និង iv) ការរៀបចំរបាយការណ៍មុនកម្ចីឡើងវិញ។ អិលអូអិលស៊ី បានសង្កត់ធ្ងន់ថា បេសកកម្មរបស់ពួកគេផ្តោតទាំងលើពាណិជ្ជកម្ម និងសង្គម ដោយមានគោលបំណងគាំទ្រដល់បុគ្គលដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ បង្កើតឱ្យមានផលជះវិជ្ជមាន ដើម្បីលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរបស់អ្នកខ្លី។ ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការព្រួយបារម្ភដែលលើកឡើងដោយដើមបណ្តឹងទាក់ទងនឹងការផ្តល់កម្ចី និងការប្រមូលប្រាក់របស់ អិលអូអិលស៊ី អិលអូអិលស៊ី បានបង្ហាញពីឆន្ទៈក្នុងការធ្វើការរួមគ្នាជាមួយដើមបណ្តឹង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ។ អិលអូអិលស៊ី ក៏បានផ្តល់ការពន្យល់លម្អិតអំពីគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីរបស់ពួកគេ ក្នុងផ្នែកខាងក្រោមផងដែរ។

ការវាយតម្លៃកម្ចី និងទ្រព្យបញ្ចាំ

ក្នុងផ្នែកមួយនៃការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ពួកគេចំពោះការធានាការអនុវត្តល្អបំផុត អិលអូអិលស៊ី បានសង្កត់ធ្ងន់លើវិធីសាស្ត្រផ្តល់កម្ចីដែលផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើអតិថិជន។ ការវាយតម្លៃកម្ចីផ្អែកលើលទ្ធភាព ចរិតលក្ខណៈ លក្ខខណ្ឌ ដើមទុន និងទ្រព្យបញ្ចាំរបស់អ្នកខ្លី។ អិលអូអិលស៊ី ក៏បានកត់សម្គាល់ផងដែរថា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១២ មក គុណភាពនៃទិន្នន័យការិយាល័យគណនាមានភាពប្រសើរឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដោយបាន ផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យធនាគារចូលមើលព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រវត្តិកម្ចីរបស់អ្នកខ្លីបានកាន់តែងាយស្រួល។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ អិលអូអិលស៊ី បានទទួលស្គាល់ថា អ្នកខ្លីអាចនៅតែពាក់ព័ន្ធ ជាមួយអ្នកផ្តល់កម្ចីក្រៅផ្លូវការ នៅក្រៅប្រព័ន្ធការិយាល័យគណនា ដែលធ្វើឱ្យស្ថានភាពដំណើរការវាយតម្លៃពេញលេញលើលទ្ធភាព និងកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកខ្លី។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ អិលអូអិលស៊ី បាននិយាយថា ពួកគេអាចពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមេភូមិ ដើម្បីកំណត់រកកម្ចីក្រៅផ្លូវការណាមួយដែលអ្នកខ្លីអាចពាក់ព័ន្ធ ក្នុង ផ្នែកមួយនៃដំណើរការវាយតម្លៃកម្ចីរបស់ពួកគេ។ អិលអូអិលស៊ី បានពន្យល់បន្ថែមថា ខណៈដែលគ្មាន ការកំណត់ចំនួនប្រាក់សរុបដែលអ្នកខ្លីអាចខិតខំគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបាន អ្នកខ្លីត្រូវបានកំណត់ត្រឹមកម្ចីសកម្មយ៉ាងច្រើន ៣ នៅគ្រប់ MFIs ទាំងអស់ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការខ្ចីច្រើន ហួសហេតុ។

អិលអូអិលស៊ី ក៏បានកត់សម្គាល់ផងដែរពីការកើនឡើងនៃកម្ចីមិនដំណើរការ (NPLs) នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលភាគច្រើនបណ្តាលមកពីផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចដោយសារវិបត្តិកូវីដ-១៩។ ក្នុងករណីដែលអាជីវកម្មរបស់អ្នកខ្លីជួបការលំបាក អិលអូអិលស៊ី បាននិយាយថា ពួកគេផ្តល់បណ្តាញច្រើនសម្រាប់អ្នកខ្លីដើម្បីទាក់ទងពួកគេ និងពិភាក្សាអំពីដំណោះស្រាយដែលអាចមានសម្រាប់ការទូទាត់សងកម្ចី។ អិលអូអិលស៊ី បានសង្កត់ធ្ងន់លើវិធីសាស្ត្រដែលមានភាពបត់បែនរបស់ខ្លួនក្នុងការប្រមូលកម្ចីពីអ្នកខ្លី។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកខ្លីជួបការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ប៉ុន្តែនៅតែអាចសងប្រាក់ក្នុងចំនួនតិចជាងនេះ អិលអូអិលស៊ី នឹងទទួលយកការទូទាត់ដែលនៅសេសសល់ ដោយមិនចាំបាច់ចាត់វិធានការផ្លូវច្បាប់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ អិលអូអិលស៊ី ចាត់ទុកថាវាជាបញ្ហាចោទ នៅពេលដែលអ្នកខ្លីមានមធ្យោបាយក្នុងការទូទាត់សងប្រាក់ច្រើនជាងមុន ប៉ុន្តែបដិសេធមិនព្រមធ្វើដូច្នេះ។

ទាក់ទងនឹងទ្រព្យបញ្ចាំ អិលអូអិលស៊ី បានបញ្ជាក់ថា មិនតម្រូវឱ្យមានទ្រព្យបញ្ចាំសម្រាប់កម្ចីក្រោម ៣,០០០ ដុល្លារអាមេរិកទេ។ យោងតាម អិលអូអិលស៊ី ការវាយតម្លៃទ្រព្យបញ្ចាំលើដីធ្លី ធ្វើឡើងដោយបុគ្គលិក អិលអូអិលស៊ី។ អិលអូអិលស៊ី បានពន្យល់ថា ដំណើរការនៃការរឹបអូសដីដែលបានដាក់បញ្ចាំ អាចចាប់ផ្តើមឡើងតាមរយៈតុលាការតែប៉ុណ្ណោះ ដោយការសម្រេចចិត្តចុងក្រោយទាក់ទងនឹងការរឹបអូសគឺស្ថិតលើប្រព័ន្ធតុលាការ មិនមែន អិលអូអិលស៊ី នោះទេ។

បណ្តឹងតវ៉ារបស់អ្នកខ្លី និងការដោះស្រាយបណ្តឹងសារទុក្ខ

អិលអូអិលស៊ី ក៏បានគូសបញ្ជាក់ពីយន្តការផ្សេងៗដែលអ្នកខ្លីអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងផងដែរ ដូចជា តាមរយៈបុគ្គលិកសាខា អិលអូអិលស៊ី ខ្សែទូរស័ព្ទបន្ទាន់ ឬខ្សែទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍របស់សមាគមមីក្រូ ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ឬខ្សែទូរស័ព្ទទាន់ហេតុការណ៍របស់ធនាគារកណ្តាល។ យោងតាម អិលអូអិលស៊ី

គ្រឹះស្ថាននេះអនុវត្តតាមដំណើរការដោះស្រាយបណ្តឹងដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ
ដោយមានគោលដៅដោះស្រាយបណ្តឹងផ្ទាល់មាត់ក្នុងរយៈពេលពីរថ្ងៃ។
បណ្តឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវបានបញ្ជូនទៅមន្ត្រីទំនាក់ទំនង និង
អាចត្រូវបានបញ្ជូនទៅការិយាល័យកណ្តាល ឬក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ដើម្បីដោះស្រាយក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ។
អិលអូអិលស៊ី ដាក់របាយការណ៍ប្រចាំខែស្តីពីបណ្តឹងទាំងអស់ទៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកអប់រំ

ទោះបីជា អិលអូអិលស៊ី មិនបានផ្តល់វគ្គសិក្សាជាក់លាក់អំពីរបៀបចាប់ផ្តើម
ឬដំណើរការអាជីវកម្មក៏ដោយ ប៉ុន្តែពួកគេផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់
ការគ្រប់គ្រងបំណុល និងការសន្សំ។ អិលអូអិលស៊ី បានគូសបញ្ជាក់ថា
ពួកគេមានក្រុមការងារដែលធ្វើដំណើរទូទាំងប្រទេស ដើម្បីផ្តល់វគ្គសិក្សាទាំងនេះ
ជាពិសេសនៅក្នុងភូមិដែលមានអត្រាអក្ខរកម្មទាប។ អិលអូអិលស៊ី ជឿថា
យុទ្ធសាស្ត្ររបស់ពួកគេផ្តោតលើការបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ទាំងមូល មិនមែនត្រឹមតែអ្នកខ្ចីម្នាក់ៗនោះ
ទេ ដោយជឿថា
ការអប់រំអតិថិជនអំពីការគ្រប់គ្រងបំណុលនឹងជួយទប់ស្កាត់ការជំពាក់បំណុលច្រើនហួសកម្រិត។
អិលអូអិលស៊ី បានចែករំលែកបន្ថែមទៀតថា នៅឆ្នាំ២០២៤ ពួកគេបានផ្តល់ការ
បណ្តុះបណ្តាលនៅតាមភូមិជាង ៥០០ ផ្តល់កម្មវិធីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមវិទ្យាល័យ និងសាកលវិទ្យាល័យ
ព្រមទាំងផលិតវីដេអូ និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយផ្សេងៗ
ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីអក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងសហគមន៍។

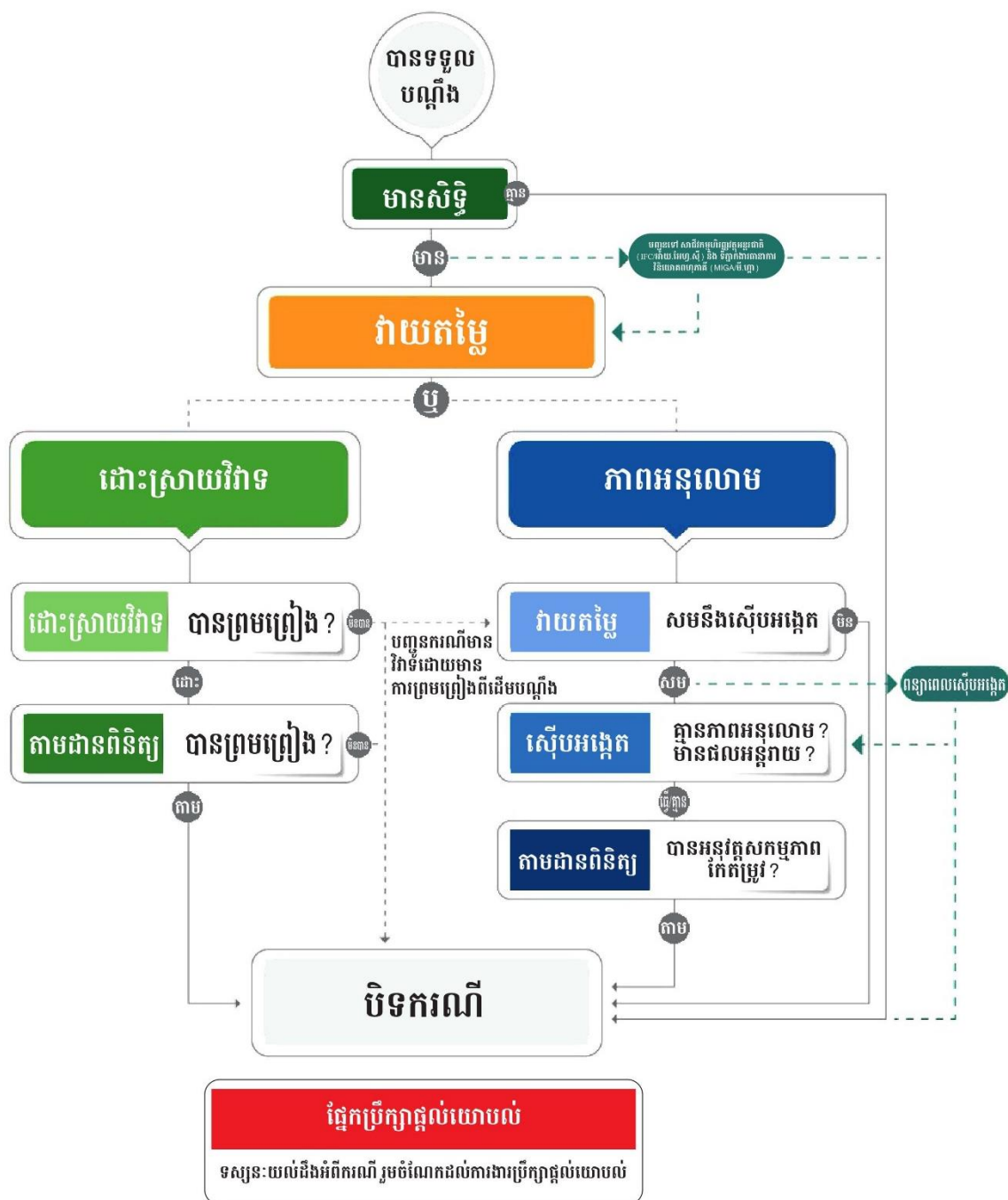
៦. កិច្ចព្រមព្រៀងដោយផ្នែក នៅដំណាក់កាលវាយតម្លៃ

ក្នុងអំឡុងពេលកកម្មវាយតម្លៃនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤ ទាំង អិលអូអិលស៊ី និងដើមបណ្តឹង បានយល់ព្រមចូលរួមក្នុងដំណើរការដោះស្រាយវិវាទដែលសម្របសម្រួលដោយការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ និងបានបង្ហាញពីភាពបន្ទាន់ក្នុងការដោះស្រាយបណ្តឹង ដោយសារនេះជាបណ្តឹងតែមួយគត់ដែលទាក់ទងនឹង អិលអូអិលស៊ី។ ដូច្នេះ ក្រុមការងារ ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ បានសម្រេចធ្វើការសម្របសម្រួលក្នុងអំឡុងដំណើរទស្សនកិច្ចនេះ។ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំទ្វេភាគីជាមួយភាគីទាំងសងខាង ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំជា លើកដំបូងរវាងភាគីទាំងសងខាង នៅថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤។ គោលបំណងនៃកិច្ចប្រជុំនេះ គឺដើម្បីចាប់ផ្តើមដំណើរការដោះស្រាយវិវាទសម្រាប់ផ្នែកនៃបណ្តឹងដែលទាក់ទងនឹង អិលអូអិលស៊ី បង្កើតគោលការណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់កិច្ចប្រជុំ និងបង្កើតដំណោះស្រាយដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ឱ្យគ្នា ទៅវិញទៅមកដែលអាចទទួលយកបានដោយភាគីនីមួយៗ។ ក្រោម ការចូលរួមដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្តក្នុងអំឡុងដំណាក់កាលវាយតម្លៃដោយការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ ភាគីទាំងសងខាងបានឈានដល់ និងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀង នៅថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤ និងបានឯកភាពគ្នាថា ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នឹងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរហូតដល់ថ្ងៃទី៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ និងអាចពន្យារពេលត្រួតពិនិត្យ ប្រាំមួយ (៦) ខែបន្ថែមទៀត។ ភាគីទាំងសងខាងបានឯកភាពគ្នាថា ខ្លឹមសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនឹងត្រូវរក្សាជាការសម្ងាត់ ហើយពួកគេនឹងចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍សាធារណៈរួមគ្នាស្តីពីការចូលរួមរបស់ពួកគេ។ បញ្ហានៅសេសសល់ ក្នុងករណីនេះ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអតិថិជនបន្តរបស់ IFC គឺ ប្រាសាក់ និងត្រូវបាន ដោះស្រាយដាច់ដោយឡែក ក្នុងដំណាក់កាលដោះស្រាយវិវាទ។

៧. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងជំហានបន្ទាប់

ដើមបណ្តឹង និងប្រាសាក់ បានយល់ព្រមចូលរួមក្នុងដំណើរការដោះស្រាយវិវាទ។ ដូច្នេះ ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នឹងផ្ទេរបណ្តឹងនេះទៅមុខដោះស្រាយវិវាទរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ អនុលោមតាមគោលនយោបាយរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ។ ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នឹងសម្របសម្រួលដំណើរការសន្ទនា រួមទាំងការជួយដល់ភាគីនានាក្នុងការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការសន្ទនា ការឯកភាពគ្នាលើគោលការណ៍សំខាន់ៗ និងវិសាលភាពនៃការសន្ទនា និងការធ្វើការជាមួយ គ្នាតាមបែបសហការ ដើម្បីឈានដល់ការដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងក្នុងបណ្តឹង និងមាន សង្ខេបក្នុងរបាយការណ៍វាយតម្លៃនេះ។ ដោយសារតែដើមបណ្តឹងនឹង អិលអូអិលស៊ី បានឈានដល់កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងអំឡុងកិច្ចប្រជុំដែលសម្របសម្រួលដោយការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៤ ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ នឹងបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរហូតដល់ថ្ងៃទី៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៥ និងអាចពន្យារពេលត្រួតពិនិត្យ ប្រាំមួយ (៦) ខែបន្ថែមទៀត។

៧. ឧបសម្ព័ន្ធ ក៖ ដំណើរការដោះស្រាយបណ្តឹងរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេសអូ

យោងតាមគោលនយោបាយយន្តការគណនេយ្យភាពឯករាជ្យ (ស៊ីអេមូ) របស់ IFC/MIGA ជំហានខាងក្រោមត្រូវបានអនុវត្តទៅក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងដែលបានទទួល៖

ជំហានទី ១៖ **ការទទួលស្គាល់ថា** បានទទួលបណ្តឹង។

ជំហានទី ២៖ **លក្ខណៈសម្បត្តិ៖** ការកំណត់ថា តើបណ្តឹងសមនឹងមាន ការវាយតម្លៃក្រោមអាណត្តិរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ឬទេ (មិនលើសពី ១៥ ថ្ងៃធ្វើការ)។

ជំហានទី ៣៖ **ការវាយតម្លៃ៖** ការវាយតម្លៃបញ្ហា និងការផ្តល់ការគាំទ្រដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការយល់ដឹង និងកំណត់ថា តើពួកគេចង់ស្វែងរកដំណោះស្រាយដែលមានការព្រមព្រៀងគ្នា តាមរយៈដំណើរការបែប សហការដែលរៀបចំដោយមុខងារដោះស្រាយវិវាទរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ឬតើករណីនេះត្រូវបានដោះស្រាយដោយមុខងារអនុលោមភាពរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ដើម្បីពិនិត្យមើលការត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ IFC/MIGA។ ការវាយតម្លៃអាចចំណាយពេលរហូតដល់ ៩០ ថ្ងៃធ្វើការ និងអាច ពន្យារពេលបាន ៣០ ថ្ងៃធ្វើការបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីរយៈពេល ៩០ ថ្ងៃធ្វើការ (១) ភាគីទាំងអស់បញ្ជាក់ថា ការដោះស្រាយបណ្តឹងទំនងជាអាចធ្វើទៅបាន ឬ (២) ភាគីណាមួយបង្ហាញចំណាប់អារម្មណ៍ចង់ដោះស្រាយវិវាទ ហើយភាគីម្ខាងទៀតអាច នឹងយល់ព្រម។

ជំហានទី ៤៖ **ការសម្របសម្រួលដំណោះស្រាយ៖** ប្រសិនបើភាគីទាំងអស់ជ្រើសរើសបន្តដំណើរការបែប សហការ មុខងារដោះស្រាយវិវាទរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ នឹងចាប់ផ្តើមឡើង។ ជាទូទៅ ដំណើរការដោះស្រាយវិវាទផ្អែកលើ ប្តេជ្ញាចិត្តដោយអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា និង/ឬគោលការណ៍សំខាន់ៗដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមករវាងភាគីទាំងអស់។ វាអាចរួមបញ្ចូលការសម្របសម្រួល/ការផ្សះផ្សារ ការស្រាវជ្រាវរកការពិតរួមគ្នា ឬវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយផ្សេងទៀតដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ដែលនាំទៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀងដោះស្រាយ ឬគោលដៅផ្សេងទៀត ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមក និងសមស្រប។ គោលបំណងចម្បង នៃវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយប្រភេទបញ្ហាទាំងនេះ គឺការ ដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើងក្នុងបណ្តឹង ប្រសិនបើបញ្ហាសំខាន់ៗផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងដែលបានកត់សម្គាល់ ក្នុងអំឡុងពេលវាយតម្លៃ ឬដំណើរការដោះស្រាយវិវាទ តាមរបៀបដែលអាចទទួលយកបានដោយភាគីដែលរងផលប៉ះពាល់។

ឬ

ការវាយតម្លៃ/ការស៊ើបអង្កេតអនុលោមភាព៖ ប្រសិនបើភាគីទាំងអស់ជ្រើសរើសយក ដំណើរការស៊ើបអង្កេត បណ្តឹងនឹង ត្រូវបានផ្ទេរទៅមុខងារអនុលោមភាពរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ។ បណ្តឹងក៏ត្រូវបានផ្ទេរទៅមុខងារអនុលោមភាពផងដែរ នៅពេលដំណើរការដោះស្រាយវិវាទបង្កើតបានជាការព្រមព្រៀងដោយផ្នែក ឬគ្មានការ ព្រមព្រៀង។ សមាជិកសហគមន៍រងផលប៉ះពាល់យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ត្រូវតែផ្តល់ការយល់ព្រមជាក់លាក់សម្រាប់ការផ្ទេរបណ្តឹងនេះ លើកលែងតែការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ដឹងពីក្តីកង្វល់ចំពោះការគំរាមកំហែង និងការសងសឹក។ មុខងារអនុលោមភាពរបស់ការិយាល័យ ស៊ីអេមូ ពិនិត្យមើលការអនុលោមតាមគោលនយោបាយបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ IFC/MIGA វាយតម្លៃផលអន្តរាយដែលពាក់ព័ន្ធ និងស្នើសុំកម្មភាពកែតម្រូវទៅតាមភាពសមស្រប ដោយអនុវត្តតាមដំណើរការបីជំហាន។ ទីមួយ ការវាយតម្លៃអនុលោមភាពកំណត់ថា តើចាំបាច់ត្រូវមានការស៊ើបអង្កេតបន្ថែម ឬទេ។ ការវាយតម្លៃអាចចំណាយពេលរហូតដល់ ៤៥ ថ្ងៃធ្វើការ និងអាចពន្យារពេលបាន ២០ ថ្ងៃធ្វើការបន្ថែមទៀត ក្នុងករណីលើកលែង។ ទីពីរ ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវមាន

ការស៊ើបអង្កេត ការវាយតម្លៃត្រូវអមមកជាមួយនឹង
 ការស៊ើបអង្កេតអនុលោមភាពយ៉ាងស៊ីជម្រៅលើការអនុវត្តការងាររបស់ IFC/MIGA។
 របាយការណ៍ស៊ើបអង្កេតនឹងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ
 រួមជាមួយនឹងការឆ្លើយតបរបស់ IFC/MIGA និងផែនការសកម្មភាព
 ដើម្បីកែតម្រូវការកំណត់ការមិនអនុលោមតាម និងផលអន្តរាយដែលពាក់ព័ន្ធ។ ទីបី
 ក្នុងករណីកំណត់ការមិនអនុលោមតាម និងផលអន្តរាយដែលពាក់ព័ន្ធ ការវិវាយ
 ស៊ីអេមអូ នឹងតាមដានការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ជំហានទី ៥៖ **ការត្រួតពិនិត្យ និងការតាមដានបន្ត**

ជំហានទី ៦៖ **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន/ការបិទសំណុំរឿង**